

Nya föreskrifter ger bättre möjligheter att fortsatt hålla Sverige fritt från PRRS och paratuberkulos

Den 1 september träder Jordbruksverkets två nya föreskrifter för PRRS hos gris respektive paratuberkulos hos nötkreatur i kraft. Syftet är att fastlägga *nationella krav* för att förhindra introduktion och spridning av sjukdomarna.

Nya nationella föreskrifter mot PRRS och paratuberkulos

- Äntligen har vi, efter många års arbete, nya föreskrifter på plats som ska bidra till att Sverige framöver kan arbeta ännu mer förebyggande och kraftfullt mot spridning av PRRS och paratuberkulos i svenska gris- respektive nötkreatursanläggningar, säger Lena Hellqvist Björnerot, biträdande och ställföreträdande veterinärchef (deputy CVO) på Jordbruksverket.

De nya föreskrifterna om PRRS respektive paratuberkulos baseras på EUs nya djurhälsoförordning och träder i kraft den 1 september.

Vänligen observera att:

- De nya föreskrifterna är *nationella regler* som gäller när grisar respektive nötkreatur flyttas in i och mellan svenska anläggningar
- Generellt är grisanläggningar i Sverige att betrakta som fria från PRRS och svenska nötkreatursanläggningar bedöms ha dokumenterat god status avseende paratuberkulos enligt kriterierna i föreskrifterna. Grisar och nötkreatur som kommer från anläggningar som inte uppfyller kriterierna för frihet respektive dokumenterat god status behöver bland annat isoleras och provtas enligt de nya reglerna.
- Eftersom *Sverige inte får ställa krav, utöver EU:s krav, på avsändande anläggning* i andra länder hanterar vi genom de nya föreskrifterna eventuella risker med utländska djur nationellt efter det att de kommit in i Sverige - föreskrifterna är därmed *inte införselregler*

Djur från anläggningar som är fria från PRRS respektive har dokumenterat god status avseende paratuberkulos

Isolering och testning krävs inte av djur som kommer från anläggningar som enligt de nya föreskrifterna kan räknas som PRRS-fria respektive har dokumenterat god status avseende paratuberkulos. *I dessa kategorier faller alla svenska gris- och nötkreatursanläggningar, förutsatt att de har fört in eventuella nya djur till sin anläggning på ett smittskyddssäkert sätt avseende PRRS respektive paratuberkulos.* Med detta avses att de fram till och med 20 april 2021 vid införsel av djur från andra länder har följt då gällande införselregler och från 1 september har följt de nya föreskrifterna vid introduktion av nya djur i sin anläggning. Under perioden däremellan måste det bedömas i varje enskilt fall om introduktion av djur har skett på ett smittskyddssäkert sätt avseende PRRS och paratuberkulos.

Djur från anläggningar som inte är fria från PRRS respektive som inte har ”dokumenterat god status avseende paratuberkulos”

Djur som kommer från anläggningar som inte är fria från PRRS respektive inte har ”dokumenterat god status avseende paratuberkulos” (enligt kriterierna i föreskriften) ska isoleras och testas enligt kraven i föreskrifterna innan de får tas ut ur isoleringen och sammanföras med andra djur på anläggningen.

När det gäller nötkreatur som inte kommer från anläggningar med dokumenterat god status avseende paratuberkulos krävs dessutom uppföljande årliga provtagningar avseende paratuberkulos efter avslutad initial isolering och provtagning. Detta ska göras för att öka möjligheterna att påvisa eventuell smitta hos djuren. Under den uppföljande provtagningsfasen har inte den aktuella anläggningen kvar sin ”dokumenterade goda status” och måste upplysa om detta vid förflyttningar av djur från anläggningen till dess den uppföljande provtagningen är genomförd med negativt resultat (dvs. ingen smitta har påvisats). Under denna uppföljande provtagningsfas måste också samtliga djur som flyttas från anläggningen testas enligt kraven i föreskriften och det fortsatta provtagningsansvaret övergår till den som mottar djuren.

Ingen uppföljande provtagning krävs avseende PRRS då djur som har provtagits två gånger i isoleringen med negativt resultat anses vara fria från PRRS.

Notera att en paratuberkulosisolering ska utformas i samråd med veterinär, medan en PRRS-isolering på grund av sjukdomens smittsamhet ska godkännas av Jordbruksverket efter ansökan från djurhållaren.

Djur som är avsedda för slakt och som kommer från anläggningar som inte är fria från PRRS respektive från anläggningar som inte har dokumenterat god status avseende paratuberkulos ska föras direkt till slakt utan kontakt med andra djur och gödseln ska hanteras smittskyddssäkert på slakteriet.

- Med föreskrifterna kommer vi att stärka möjligheterna att fortsätta hålla Sverige fritt från sjukdomarna. Det är ett stort och viktigt steg som kommer att gagna såväl djurvälstånd som hälsa, säger Lena Hellqvist Björnerot.

Mer information om föreskrifterna

Läs mer om föreskrifterna och ta del av dem i sin helhet här:

http://djur.jordbruksverket.se/amnesomraden/djurhalsopersonal/arbeteinomdjurens_halsoochsjukvard/veterinar/aktuellinformationomdennyadjurhalsosoforordningenahl.4.630006541785d0a69751aba0.html

Mer om Sveriges status avseende PRRS och paratuberkulos

Sverige är ett av få länder i världen som är fritt från PRRS (porcint reproduktivt och respiratoriskt syndrom). Sverige fick sitt första utbrott av PRRS sommaren 2007. Utbrottet bekämpades bland annat genom avlivning av djur och sanering i de besättningar där infektion påvisats. Efter en omfattande provtagning kunde man under 2008 visa att Sverige åter var fritt från PRRS.

Även när det gäller paratuberkulos hos nötkreatur, som orsakas av *Mycobacterium avium* ssp *paratuberculosis*, har Sverige en unik och dokumenterat god status. Paratuberkulos finns sannolikt inte längre i den svenska nötkreaturspopulationen tack vare årtionden av kontroll och övervakning. Senaste fallet påvisades år 2005 hos en tjur som hade tagits in till Sverige från ett annat land. Även tidigare fall har

en liknande bakgrund. Paratuberkulos har aldrig påvisats hos mjölkkor, andra idisslare eller vilda djur i Sverige. Våren 2021 nådde Sverige det långsiktiga målet att vi kunde dokumentera att paratuberkulos med 95 procents sannolikhet inte förekommer alls, eller i färre än 5 procent av de svenska nötkreatursbesättningarna. Målet att Sverige har ”dokumenterat god status avseende paratuberkulos” har därmed uppnåtts. Vi har dock ännu inte genomfört tillräcklig provtagning för att kunna deklarerat oss slutligt fria från paratuberkulos.

Sveriges paratuberkulosstatus finns dokumenterad på Jordbruksverkets hemsida, se nedanstående länk. Där finns också ett signerat officiellt veterinärcertifikat rörande viktiga sjukdomar som Sverige är fritt från, inklusive PRRS.

Certifikatet och informationen kan skrivas ut som underlag för förflyttningar inom Sverige vid behov och certifikatet kan användas vid export:

<https://jordbruksverket.se/djur/djurskydd-smittskydd-djurhalsa-och-folkhalsa/aktuellt-lage-for-smittsamma-djursjukdomar/veterinarcertifikat>

Mer information om sjukdomarna PRRS och paratuberkulos finns t.ex. här:

<https://www.sva.se/djurhalsa/djursjukdomar-a-o/porcine-reproductive-and-respiratory-syndrome-prrs-hos-gris/>

<https://www.sva.se/djurhalsa/djursjukdomar-a-o/paratuberkulos/>

Frågor?

Vänligen kontakta kundtjänst eller

Bekampning.nya.sjukdomar@jordbruksverket.se